

10. møde.

Onsdag den 16. oktober kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling.

Medlemmer af folketinget K. B. Andersen, Kampmann, J. O. Krag, Lysholt Hansen og Ivar Nørgaard har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende fremtidsforskning og

forslag til folketingsbeslutning om fremme af forskning og produktudvikling i erhvervslevet og fremme af kontakten mellem erhvervslevet og forskningen.

Medlemmer af folketinget Karl Max Rasmussen, K. B. Andersen, Kampmann og Kjeld Olesen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bortfald af studieafgifter.

Med skrivelse af 15. oktober d.å. har finansministeren fremsendt bilag til statsregnskabet for finansåret fra 1. april 1967 til 31. marts 1968. Eksemplarer er omdelt.

Fra styrelsen for teknisk samarbejde med udviklingslandene er modtaget beretning om det danske samarbejde med udviklingslandene 1965-68. Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Indenrigsministeren (Poul Sørensen): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling.

Lovforslaget sigter i første række på at fastlægge den fremtidige amtskommunale

inddeling i selve inddelingsloven og at udvide kommunalreformkommissionens beføjelser til også at omfatte kommuneinddelingen uden for de delte bysamfund.

Der foreslås gennemført en inddeling af landet uden for hovedstadsområdet i 13 nye amtskommuner, som i størrelse og afgrænsning er søgt fastlagt under hensyn til de daglige kontakthold i de enkelte områder af landet og til, hvad en rationel varetagelse af de større lokale opgaver taler for. Forslaget bygger til dels på de skitseforslag til en ny amtskommunal inddeling, som kommunalreformkommissionen offentliggjorde i juli måned 1968 i den særlige pjece „Nye Amtskommuner“; men forslaget afviger på en række punkter fra disse skitser.

Bornholm og Frederiksborg amter er i deres nuværende udstrækning foreslået opretholdt som selvstændige amtskommuner, medens Roskilde, Ribe og Vejle amter med visse grænsereguleringer er opretholdt som selvstændige amtskommuner. De øvrige foreslåede amtskommuner dannes ved sammenlægninger af to af de nuværende amter, dog for Sønderjyllands vedkommende ved en sammenlægning af 3 amter. Der er foreslået ret vidtgående reguleringer af de nuværende amtsgrænser, dels omkring byerne — Køge, Næstved, Ribe, Kolding, Horsens, Århus, Silkeborg og Hobro byer — for at sikre, at byen og dens opland så vidt muligt hører under samme amtskommune, dels i områder, hvor der er vedtaget kommunesammenlægninger eller er sammenlægningsforhandlinger i gang på tværs af de nuværende amtsgrænser.

Efter den gældende inddelingslov skal kommunalreformkommissionen fremsætte forslag til en ændret amtskommunal inddeling, og indenrigsministeren er — ligesom for byernes vedkommende — bemyndiget til at gennemføre kommissionens forslag. Da kommissionens behandling af de amtskommunale inddelingsforhold imidlertid ikke tegnede et helt klart billede af den mest hensigtsmæssige inddeling, og da den offentlige debat, der rejstes efter kommis-

[Indenrigsministeren.]

sionens offentliggørelse af de forskellige skitser til en ny amtsinddeling, efterlod usikkerhed om det mest hensigtsmæssige antal amter, fandt regeringen det rigtigt at søge de nye amtskommuners antal og grænser fastlagt af folketinget. Kommunalreformkommissionen blev derfor anmodet om at fremsende det tilvejebragte materiale til indenrigsministeriet, og i skrivelse af 24. september 1968, der er optaget som bilag til lovforslaget, har kommissionen redegjort for sin hidtidige behandling af de amtskommunale inddelingsforhold.

Kommissionen har tilvejebragt et værdifuldt materiale om de befolkningsmæssige og erhvervsmæssige kontakter i de enkelte områder i landet, om de enkelte amters økonomiske forhold, skatteforhold m. m. og om de krav, som en hensigtsmæssig varetagelse af de større lokale opgaver stiller. Dette materiale — der er offentliggjort i den særlige betænkning „Amtskommuner — befolkning, opgaver, økonomi, oplande“ — viser bl. a.; at en tilpasning af de administrative grænser til de befolkningsmæssige og erhvervsmæssige kontaktlinjer vil kræve vidtgående ændringer i de nuværende amtsgrænser, og at en tilpasning af amtskommunernes størrelse til de nuværende amtskommunale opgaver og de opgaver, som kunne tænkes overladt til de nye amtskommuner, peger imod amtskommuner med et befolkningsgrundlag på i almindelighed mindst 200.000-250.000 indbyggere.

Kommissionen har ikke fremsat konkret forslag til en fremtidig amtskommunal inddeling, men henviser til sine tidligere offentliggjorte skitseforslag til en ny amtsinddeling og til de skriftlige reaktioner, som kommissionen har modtaget fra en række amtsråd, byråd og sogneråd. Disse henvendelser afspejler vel ikke nogen enighed mellem kommunerne om amtsinddelingen i de enkelte områder af landet, men viser dog visse fælles interesser — særlig i relation til eventuelle amtssammenlægninger.

Der har i kommissionen været enighed om, at det vil være rigtigt og muligt at gennemføre en betydelig reduktion i antallet af amtskommuner, og der henvises til, at enheder med det nævnte befolkningsgrund-

lag på mindst 200.000-250.000 indbyggere vil åbne mulighed for en rationel tilrettelæggelse af administrationen af en række lokale opgaver. Det vil være rimeligt, at der ved den nye amtskommunale inddeling så vidt muligt tages hensyn til oplandgrænserne i de enkelte områder af landet, medens derimod udligningsmæssige betragtninger næppe bør tillægges for afgørende vægt, da der har vist sig at være relativt ringe udligningsmæssig forskel mellem forskellige amtsinddelinger.

Det nu fremsatte forslag imødekommer efter regeringens skøn de synspunkter, som kommunalreformkommissionen har tillagt særlig vægt. Forslaget er ikke den eneste løsning på de amtskommunale inddelingsforhold, og jeg vil gerne understrege, at såvel de skitserede grænser som det foreslåede antal amter kan overvejes nærmere. Forslaget er i første række tænkt som et udgangspunkt for en fri og åben forhandling her i tinget.

Det er alene den amtskommunale inddeling, der søges fastlagt i loven, men derimod ikke vilkårene for etablering af de nye amtskommuner. Det er tanken på dette område at følge inddelingslovens almindelige procedure, således at kommunalreformkommissionen — efter forhandling med de implicerede parter — fremsætter et forslag til vilkår for etablering af de nye amtskommuner, som indenrigsministeren herefter er bemyndiget til at gennemføre. Det foreslås, at der til støtte for kommissionen skal nedsættes et særligt udvalg for hver af de nye amtskommuner, bestående af repræsentanter for de nuværende amtskommuner og købstæder, der indgår i de fremtidige amtskommuner. Udvalget svarer i princippet til det fællesudvalg, der kendes fra primærkommunale sammenlægninger, men da de nye amtskommuner gennemgående vil omfatte en række købstadkommuner og dele af flere af de nuværende amtskommuner — og da det i øvrigt må forudses, at etableringen af nye amtskommuner vil rejse en række særegne administrative problemer — har man fundet det rigtigt at instituere de amtskommunale fællesudvalg i selve loven og åbne adgang til at udstyre udvalgene med særlige opgaver og beføjelser.

Lovforslagets andet hovedpunkt vedrører inddelingsforholdene uden for de admini-

[Indenrigsministeren.]

strativt delte byer. Inddelingsloven har hidtil bygget på det hovedprincip, at de sognekommunale inddelingsproblemer skulle løses af kommunerne selv ved indbyrdes forhandlinger, og det var — på baggrund af de mange frivillige sammenlægninger, der gennemførtes pr. 1. april 1966 — ventet, at sammenlægningerne ville blive gennemført nogenlunde i takt med afklaringen af byernes inddelingsforhold.

Der har i hovedparten af landets amter været en betydelig forhandlingsinteresse, og det er ikke så få steder lykkedes at nå til enighed om kommunesammenlægninger. Der er dog områder, hvor det har været vanskeligt at få realistiske forhandlinger i gang, og områder, hvor usikkerheden over for den fremtidige inddeling omkring byerne — og til dels også de fremtidige amtsgrænser — har hæmmet forhandlingsaktiviteten. Særlig i den seneste tid har en række rene landkommuner, der ikke kan påregne nogen byudvikling, vist interesse for sammenlægning med nærmeste større by, og gennemførelsen af sådanne sammenlægninger kunne i en del tilfælde ikke undgå at efterlade uløste problemer for andre kommuner i området.

Kommunalreformkommissionen har bestræbt sig på at behandle inddelingsforholdene omkring byerne i lyset af de samlede inddelingsproblemer inden for større områder, og kommissionen har i tilfælde, hvor der har foreligget tvivl om den rigtige kommuneinddeling uden for byen, holdt kommuner eller dele af kommuner uden for sine forslag og har henvist til, at en endelig stillingtagen til kommunernes ønsker om sammenlægning med de øvrige kommuner omkring byen må afvente en samlet plan for tilrettelæggelsen af kommuneinddelingen i omegnen. Denne fremgangsmåde har givet anledning til stigende kritik — især hos de sognekommuner, der således afskæres fra at gennemføre den frivilligt vedtagne sammenlægning med byen.

De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark har på baggrund af denne nye situation i en skrivelse af 22. august 1968 henstillet til regeringen, at der snarest søges gennemført sådanne ændringer i loven om revision af den kommunale inddeling, at der åbnes mulighed for en samlet tilrette-

læggelse af den primærkommunale inddeling — i videst muligt omfang i tilknytning til den stedfindende revision af inddelingen omkring byerne.

Samvirksomheden fremhæver — og heri er regeringen enig — at det ville være af betydning, om en sammenlægning af kommunerne uden for byområderne i videst muligt omfang kunne gennemføres på frivillig basis, men at udviklingen har nødvendiggjort, at der nu tages skridt til at søge den samlede primærkommunale inddeling tilrettelagt i overensstemmelse med de i inddelingsloven fastlagte principper for kommunernes størrelse og afgrænsning.

Det er regeringens opfattelse, at der snarest muligt bør tilvejebringes samlede planer for den fremtidige primærkommunale inddeling for større områder ad gangen med det hovedformål at sikre, at enhver kommune uanset dens beliggenhed og økonomiske forhold i fremtiden kan indgå i en bærekraftig kommune dannelse. Med det righoldige materiale, der allerede findes om de sognekommunale inddelingsforhold, skulle det være muligt inden for en relativ kort tid at udarbejde foreløbige forslag til en ny kommuneinddeling uden for de bymæssige bebyggelser, hvis forhold er omhandlet i lovens § 3. Kommissionen må hos de respektive amtsråd — i samarbejde med de lokale kommunalforeninger — kunne indhente udkast til den fremtidige kommuneinddeling, og på grundlag af et sådant udkast og kommunernes kommentarer hertil skulle kommissionen være i stand til relativt hurtigt at udarbejde et foreløbigt forslag til en ny kommuneinddeling, som kan offentliggøres og udsendes til kommunerne. Kommissionen kan herefter ved et underudvalg optage forhandlinger med de kommuner, der ikke kan tiltræde forslaget.

Hvis kommunerne ikke inden en passende frist enes om sammenlægning og der heller ikke er udsigt til, at enighed kan opnås, må kommissionen — efter den procedure, der er foreskrevet i inddelingslovens §§ 7 og 8 — fremsætte et endeligt forslag til indenrigsministeren om de ændringer i kommuneinddelingen, der bør gennemføres for det pågældende område. En ny sognekommunal inddeling efter de angivne retningslinjer vil formentlig kunne være afsluttet den 1. april 1972.

[Indenrigsministeren.]

Der er ikke i loven angivet nogen mindstestørrelse for de fremtidige kommuner, men det var i bemærkningerne til lovforslaget i sin tid fremhævet, at det burde tilstræbes, at kommunerne normalt fik et befolkningsgrundlag på mindst 5.000-6.000 indbyggere. Den senere tids forhandlinger har i flere tilfælde end måske oprindeligt forudset peget mod større kommunale enheder — enheder på 7.000-10.000 indbyggere — men regeringen har ikke fundet det rigtigt generelt at forøge kravene til de søgnekommunale sammenlægninger. Forholdene varierer meget fra område til område, og da kommuner, der har 5.000-6.000 indbyggere — eller inden for en kortere tid kan skønnes at nå op på dette indbyggertal — vil kunne opbygge en rationel kommunal administration og på forsvarlig vis vil kunne løse skoleopgaver, sociale opgaver m. v., bør denne kommunestørrelse efter regeringens opfattelse fortsat være den normale mindstestørrelse. Dette udelukker ikke, at der i områder, hvor det befolkningsmæssigt, erhvervmæssigt og geografisk vil være naturligt, etableres større enheder som hidtil.

Idet jeg i øvrigt nærmere henviser til lovforslaget og de dertil knyttede bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige og gerne hurtige behandling. Af hensyn til de mange administrative problemer, som etableringen af de nye amtskommuner rejser, vil det være af værdi, om lovforslaget kunne være færdigbehandlet inden folketingets juleferie.

I tilknytning til fremsættelsen af lovforslaget om den ændrede kommuneinddeling vil jeg gerne orientere folketinget om regeringens arbejde med forberedelsen af den administrative og finansielle reform, som skulle følge i kølvandet på den nye kommunestruktur.

På det administrative område foreligger der to hovedgrupper af problemer, nemlig dels den nødvendige tilpasning af lovgivningen til den nye kommunestruktur, således at der i fremtiden kommer til at gælde samme regler for alle primærkommuner, dels hele problemstillingen om overførsel af nye opgaver til kommunerne som led i en større administrativ reform med sigte på decentralisering og lokal koordinering.

Det første problemkompleks, den nød-

vendige tilpasning af lovgivningen til den nye kommunestruktur, skal være løst, inden kommunalreformen træder i kraft. Forslag til de forskellige lovændringer vil derfor principielt blive fremsat i dette folketingsår.

På dette område har et af hovedspørgsmålene været, hvor man skal placere kompetencen til at føre tilsyn m. v. med primærkommunernes virksomhed i henhold til de forskellige speciallove. For det administrative tilsyn med kommunerne efter loven om kommunernes styrelse har folketinget tidligere besluttet, at kompetencen skal ligge hos de særlige tilsynsråd, der har amtmanden som formand. På de øvrige områder har regeringen fundet, at kompetencen i videst muligt omfang bør henlægges til amtsrådene, måske med undtagelse af visse ankesager. Herigennem opnås den størst mulige koordinering af den offentlige forvaltning på det lokale plan samt den bedst mulige udnyttelse af det specialuddannede personale, der er nødvendigt til varetagelse af de pågældende og beslægtede opgaver inden for den amtskommunale forvaltning.

Regeringen finder det således ikke rigtigt at tillægge de særlige tilsynsråd andre opgaver end dem, der er angivet i selve styrelsesloven. Ligeledes er regeringens principielt betænkelig ved, at der etableres andre specielle tilsynsorganer med blandet statslig-kommunal sammensætning.

Hovedparten af de lovændringer, som er nødvendiggjort af den nye kommunestruktur, er småændringer, der enten vil blive optaget i et samlet lovforslag eller indarbejdet i lovforslag, der af anden grund fremsættes. På visse områder bliver der imidlertid tale om mere omfattende lovrevisjoner, der kræver selvstændige lovforslag, og jeg skal nævne nogle af de vigtigste.

Lovgivningen om folkeskolens forhold vil blive søgt revideret med henblik på en ligestilling af primærkommunerne. Samtidig vil der blive stillet forslag om afskaffelse af skoleråd og skolefond samt tillige af skoledirektion, der efter gældende lov har amtmanden som formand. Det er tanken at søge kompetencen til amtsplanlægning for folkeskolen og tilsyn med primærkommunernes skolevæsen henlagt til amtsrådet, der også skal kunne drive egen skole- og undervis-

[Indenrigsministeren.]

ningsvirksomhed. Loven om fritidsundervisning vil ligeledes blive taget op til revision med henblik på en tilpasning af kompetenceforholdene til den nye kommunestruktur i overensstemmelse med de principper, der foreslås for folkeskolen.

Endvidere vil der blive stillet forslag om ændring af vejbestyrelsesloven, således at sondringen mellem købstæder og sognekommuner ophæves. Det er hensigten at foreslå amtsrådets kompetence udvidet til også at omfatte bestyrelsen af landeveje og tilsyn med biveje i de hidtidige købstæder.

Loven om brandvæsen i købstæderne og på landet vil blive søgt ændret, således at der efter loven ikke længere bliver forskel på brandvæsenet i købstæderne og i sognekommunerne. I forbindelse hermed vil kommunalbestyrelsernes kompetence blive søgt udvidet og amtmandens beføjelser ophævet.

Inden for indenrigsministeriets område bliver der navnlig tale om at søge den kommunale valglov og folketingsvalgloven ændret. Forslag til revision af folketingsvalgloven som følge af den nye kommunestruktur må dog afvente fastsættelsen af den nye amtskommunale inddeling.

Yderligere kan jeg nævne, at beværterloven vil blive søgt ændret med henblik på en ligestilling af samtlige primærkommuner, samt at den kirkelige lovgivning må ændres, således at man ophæver sondringen mellem købstad- og landkirker, hvilken sondring bl. a. har betydning i tilsynsmæssig henseende.

Der er tre gennemgående træk i den omlægning af kompetencefordelingen, som vil blive foreslået med virkning pr. 1. april 1970. For det første vil forslagene indebære en decentralisering af kompetence fra centraladministrationen til kommunerne. Dernæst vil flest mulige opgaver på amtsplanet blive søgt henlagt til amtsrådene og amtmandens opgaver væsentligt begrænset. Endelig vil forslagene indebære en udvidelse af primærkommunernes kompetence på de forskellige områder.

For så vidt angår den del af den administrative reform, der består i overførsel af nye opgaver til kommunerne, er regeringen af den opfattelse, at der principielt må stiles mod 1. april 1971 som tidligste ikrafttrædelsesdato, og at der i øvrigt må regnes med

en løbende proces, der afvikles i løbet af 1970'erne.

Regeringen har imidlertid ment, at det vil fremme arbejdet med løsningen af de mange problemer, som en opgaveoverførsel rejser, såfremt der relativt hurtigt skabes klarhed over de opgaveområder, der i givet fald kan ventes overført til kommunerne.

Væsentlige opgaveoverførsler må forventes inden for det sociale område. Regeringen har med tilfredshed konstateret, at der nu inden for socialreformkommissionen er ganske overvejende principiel tilslutning til, at der arbejdes videre på basis af den såkaldte enstrengede kommunale strukturmodel, således at kommissionen vil kunne tage endelig stilling til strukturproblemerne inden sommeren 1969. Når denne model realiseres, vil en række opgaver, som i dag løses af staten eller af selvejende institutioner med betydelig statsstøtte og -tilsyn, blive overført til kommunerne. Jeg skal blot nævne opgaver som revalidering, særforborg, mødrehjælp, rådgivningscentre for børn og andre foranstaltninger inden for børne- og ungdomsforsorgen.

På undervisningens område er regeringen i princippet positivt indstillet over for tanken om at overføre tekniske skoler (bortset fra teknika, byggetekniske højskoler og maskinmesterskoler) samt handelsskoler (bortset fra handelshøjskoleafdelinger) til amtskommunerne. Endvidere skal de nye amtskommuner kunne drive gymnasieundervisning samt HF-kurser. Der er visse endnu uløste problemer vedrørende de nuværende statsgymnasier, ligesom der ikke er taget stilling til, om amtskommunerne skal overtage de primærkommunale gymnasier. Der regnes i øvrigt med, at amtskommunerne skal kunne drive observationskolonier, specialundervisningscentre, hjælpeskoler, skolecentraler og ungdomskostskoler.

Inden for indenrigsministeriets område er det tanken at lade et udvalg undersøge mulighederne for at overføre hospitalerne for sindslidende til amtskommunerne, således at disse hospitaler inkorporeres i det almindelige sygehusvæsen. Dernæst kan der blive tale om, at amtskommunerne overtager institutioner, der nu drives af Nationalforeningen til Tuberkulose Bekæmpelse, samt visse opgaver inden for spædbørnssundhedsplejen og hjemmesygeplejen.

[Indenrigsministeren.]

Endelig vil et udvalg nedsat under kulturministeriet overveje spørgsmålet om amtskommunernes overtagelse af centralbibliotekerne.

Det er regeringens agt, at der i den kommende tid skal arbejdes videre med de spørgsmål, der knytter sig til en opgaveoverførsel til kommunerne, således at der inden kommunalreformens ikrafttræden haves klarhed over, hvilke nye opgaver kommunerne fremtidig skal tage sig af, samt en tilnærmelsesvis tidsplan herfor.

Med hensyn til den finansielle reform, der forberedes af regeringens byrdefordelingsudvalg, er det på indværende tidspunkt ikke muligt at fremkomme med helt konkrete oplysninger, da udvalget endnu ikke har afsluttet sine overvejelser. Der kan dog redegøres for de hovedprincipper, der er lagt til grund under det forberedende arbejde.

Målsætningen for den forestående omlægning af byrdefordelingen er at skabe en bedre udligning end den nuværende mellem de velstående og økonomisk svagere egne af landet, at skabe en nøjere forbindelse mellem kompetence og økonomisk ansvar samt at afvikle de administrativt besværlige refusionsordninger, der i økonomisk henseende ikke spiller nogen større rolle.

På baggrund af den betænkning, der for et lille års tid siden er afgivet af et embedsmandsudvalg om statens refusioner af kommunernes udgifter, er det naturligt at overveje spørgsmålet om statens overtagelse af den mellemkommunale refusions udgifter mod en nedsættelse af nogle af de meget høje refusionsprocenter på andre områder samt en afvikling af smårefusioner.

Med hensyn til de udligningsmæssige problemer sker der ganske vist gennem kommunesammenlægningerne en vis udjævning af lokale, økonomiske forskelle kommunerne imellem, men de egnsvise forskelle fjernes ikke gennem kommunesammenlægninger. Det skulle derimod være muligt at tilvejebringe en landsudligning gennem skattegrundlagstilskud til amtskommunerne og en kombination af generelle og specielle tilskud til primærkommunerne.

Der stiles mod en omlægning af byrdefordelingen med virkning for finansåret

1970-71, og lovforslag herom vil blive fremsat i denne folketingssamling. Det er hensigten at søge forslaget udformet således, at det uden væsentlige, principielle ændringer skulle kunne tilpasses den omlægning af opgavefordelingen, som vil ske i løbet af 1970'erne.

Med hensyn til den amtskommunale beskatning er regeringen indstillet på at foreslå indførelse af en direkte amtskommunal indkomstskat. Imidlertid vil en sådan skat af tekniske årsager først kunne indpasses i kildeskatten fra 1. januar 1972, hvorfor der i en kort overgangsperiode må regnes med fortsat indirekte skatteudskrivning til amtskommunen.

Der vil i denne folketingssamling blive fremsat forslag om ændringer i loven om den amtskommunale beskatning, og der vil da være mulighed for at drøfte overgangsordningen, indtil en amtskommunal kildeskat kan gennemføres.

Af denne redegørelse for regeringens reformplaner, for så vidt angår opgave- og byrdefordelingen, fremgår det, at målsætningen er at styrke det kommunale selvstyre, at tilvejebringe en decentralisering og bedre lokal koordinering inden for den offentlige forvaltning, at skabe nøje sammenhæng mellem kompetence og økonomisk ansvar samt at give vanskeligt stillede kommuner bedre økonomisk grundlag for at løse opgaverne.

Ordføreren for forslagsstillerne (K. B. Andersen): Hermed har jeg den ære for tinget at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning vedrørende fremtidsforskning og forslag til folketingsbeslutning om fremme af forskning og produktudvikling i erhvervslivet og fremme af kontakten mellem erhvervslivet og forskningen.*

Der er formentlig bred enighed om, at det er af helt afgørende betydning for den fremtidige samfundsudvikling og den fremtidige erhvervsmæssige udvikling, at vi udbygger forskningen af det fremtidige samfunds problemer og af den forskning, der giver erhvervslivet mulighed for nye fremskud, så det kan hævde sig både på hjemmemarkedet og på eksportmarkedet.

Der finder allerede en del forskning sted af forskellige områder af fremtidens samfund og af de vilkår og muligheder, men-